

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

**Кафедра прикладної економіки, підприємництва та публічного
управління**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Вагонова О.Г. _____

«02» 07 2019 року

**Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
з дисципліни «Підприємництво»**

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітній рівень.....	бакалавр
Освітньо-професійна програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Форма навчання	очна
Термін викладання	8 чверть
Загальний обсяг	0,5 кредити ECTS (15 годин)
Форма підсумкового контролю ..	диф. залік

Викладачі: Болдуєв М.В., Шаповал В.А., Дементьєва Н.В.

Дніпро
НТУ «ДП»
2019

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Підприємництво» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»/ Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ПЕП та ПУ. – Д.: НТУ «ДП», 2019. – 13 с.

Розробники – Болдуєв М.В., Шаповал В.А., Дементьєва Н.В.

Погоджено рішенням методичної комісії спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (протокол № 4 від 02.07.2019).

1. Мета і послідовність виконання курсової роботи

Курсова робота з дисципліни «Підприємництво» виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань стосовно аналізу підприємницького середовища та ініціації підприємницької діяльності, забезпечення успішності бізнесу шляхом обліку господарських процесів/об'єктів та врахування вимог системи оподаткування.

Курсова робота вимагає від студента наступних навичок:

- використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;
- організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.

З метою раціональної організації праці студента з підготовки курсової роботи рекомендується дотримуватися наступної послідовності її виконання:

- вибір теми курсової роботи
- визначення плану курсової роботи;
- пошук необхідної інформації з теми, її вивчення та аналіз;
- написання та технічне оформлення курсової роботи;
- подання курсової роботи на кафедру для перевірки.

2. Вибір теми та визначення мети і завдань курсової роботи

Варіанти тем курсових робіт

Варіант 1. Визначення стану та перспектив розвитку підприємництва в сфері ... (за видами економічної діяльності - обираються студентом самостійно):

- сільське, лісове та рибне господарство;
- промисловість;
- будівництво;
- оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів;
- транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність;
- тимчасове розміщування й організація харчування;
- інформація та телекомунікації;
- фінансова та страхова діяльність;
- операції з нерухомим майном;

- професійна, наукова та технічна діяльність;
- діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування;
- освіта;
- охорона здоров'я та надання соціальної допомоги;
- мистецтво, спорт, розваги та відпочинок;
- надання інших видів послуг.

Варіант 2. Визначення стану та перспектив розвитку підприємництва в .... (за областями України):

- Дніпропетровська область;
- Запорізька область;
- ....
- Чернівецька область.

Варіант 3. Визначення стану та перспектив розвитку .... підприємництва (за видами):

- соціального підприємництва;
- інноваційного підприємництва;
- електронної комерції;
- підприємництва на основі технології блокчейн.

Варіант 4. Спеціальні теми

- 4.1. **Фіктивне підприємництво: сутність, стан, причини поширення та ризику.**
- 4.2. **Незаконне підприємництво: сутність, стан, причини поширення та ризику.**
- 4.3. **Визначення стану та перспектив розвитку інтрапренерства.**

3. Орієнтовний варіант структури курсової роботи

Вступ (актуальність результатів виду діяльності)

1. Аналіз статистичних даних, звітів офіційних структур, державних та місцевих програм сприяння підприємству в сфері .....
2. Огляд оцінок незалежних експертів-практиків щодо бізнесу в сфері .....
3. Вивчення досвіду відомої успішної компанії (за вибором студента; рекомендовано - акціонерне товариство), зокрема аналіз фінансової звітності та інших джерел інформації про результати її діяльності (*smida.gov.ua, корпоративний сайт*)
4. Обґрунтування авторських пропозицій щодо розвитку бізнесу (входження в бізнес) в сфері...

Висновки

Список використаних джерел

4. Пошук необхідної інформації і літератури та її вивчення

Для інформаційного пошуку слід використовувати автоматизовані інформаційно-пошукові системи, бази і банки даних, Internet. В мережі Internet треба приділяти увагу офіційним сторінкам окремих підприємств, періодичних видань, аналітичних агенцій, державних установ тощо. Наприклад, Державна служба статистики, Портал Кабінету Міністрів України, Національний банк, Державна податкова служба, Портал Верховної Ради України, Торгово-промислова палата та її регіональні підрозділи, Європейська бізнес-асоціація, Всесвітній економічний форум, Світовий банк, Євростат, Міжнародний валютний фонд, сайти органів місцевого самоврядування та громадських організацій, сайти профільних асоціацій та інформаційних порталів (інтернет-сторінки: www.smida.gov.ua, www.ukrstat.gov.ua, <https://delo.ua/>, <http://www.management.com.ua/>, <https://ukrbiz.info/ua/>, <https://business.ua/>, <http://brandstory.com.ua/>).

Також для пошуку інформації доцільно використовувати періодичні видання (наприклад, «Економічний часопис-XXI», «Вісник Національного банку України», «Діловий вісник», «Контракти», «Український тиждень», «Маркетинг в Україні», «Бізнес-інформ», «Landlord (Землевласник)», «Фокус», «Власть денег», «Україна Бізнес Ревю», «Гроші»), які дозволять визначити основні проблеми, перспективи, способи досягнення цілей в сфері бізнесу.

При вивченні літератури використовується не вся інформація, що в ній міститься, а лише та, що має безпосереднє відношення до теми курсової роботи. Важливо пам'ятати, що в залежності від позицій авторів деякі публікації з проблем сучасного стратегічного менеджменту, поряд з об'єктивними науковими даними можуть містити необґрунтовані тлумачення, помилкові положення, неточності. Особливо це зауваження стосується інформації, що міститься в мережі Internet. Тому при відборі літератури і інформації з обраної теми, необхідно критично і зважено оцінювати зміст публікацій.

Слід зауважити, що найбільш поширеною помилкою при пошуку інформації в глобальній мережі є звертання до банків студентських робіт, якість виконання яких студент не може оцінити і витрачає зайвий час на аналіз зайвої, інколи невірної, інформації.

5. Технічне оформлення курсової роботи та її подання для перевірки

Курсова робота оформляється на стандартних аркушах (типу А4), текст пишеться акуратно вручну або за допомогою технічних засобів. Загальний обсяг тексту повинен бути в межах 30-40 сторінок.

Перша сторінка роботи оформляється як титульна.

На другій сторінці подається план (зміст) роботи із зазначенням номера сторінки - початку кожного структурного елемента роботи.

Усі сторінки тексту повинні бути пронумеровані, починаючи з другої сторінки (першою вважається титульна сторінка).

У роботі можуть бути додатки (один чи кілька) у вигляді таблиць, графіків, схем тощо. Усі додатки виносяться у кінець роботи, після списку літератури.

Структурні елементи курсової роботи - вступ, розділи, пункти, висновки у тексті відокремлюються . У кінці роботи наводиться список використаної літератури, який повинен включати не менше 20 джерел та оформлюватися відповідно до існуючих нормативів.

Загальні вимоги до технічного оформлення курсової роботи викладені у відповідних методичних вказівках, що діють в університеті.

Оформлена відповідним чином робота здається на кафедру. Секретар кафедри її реєструє та передає викладачеві. Граничний термін подачі курсової роботи встановлюється кафедрою. Як правило, вона здається не пізніше як за два тижні до початку сесії. Кафедра також встановлює і форму захисту курсової роботи студентом. Після захисту курсова робота передається на зберігання.

Критерії оцінки курсової роботи такі:

1. Правильне визначення питань, на яких необхідно зупинитися, щоб достатньо повно розкрити тему.
2. Логічно послідовність викладення питань.
3. Правильне викладення відповідей на поставлені питання, вміння робити висновки, узагальнення.
4. Відповідний підбір літературних джерел до теми, уміння використовувати статистичний та фактичний матеріал для обґрунтування різних залежностей та тенденцій.

б. Рекомендована література та інформаційні джерела

Література

1. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. – 572 с. URL: <http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryyemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf>
2. Ануфрієва О. Л., Пальчевська Т. Г., Лагоцька Г. М. Підприємницька діяльність. Навчальний посібник. / За науковою ред. О. Л. Ануфрієвої/ – Івано-Франківськ, «Лілея-НВ», – 2014. – 304 с. URL: http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/pidpryyemn_diyalnost.pdf
3. Теорія бізнесу: навч. посібник / О.М. Кібік, К.В. Белоус., В.О. Котлубай. – 2-ге вид., випр. і доп. – Одеса : КУПІРІЄНКО СВ, 2017. – 225 с. URL: <https://www.sworld.com.ua/files/uchebnik/ucheb-ua-040.pdf>
4. Основи бізнесу: навчальний посібник / Доброва Н.В., Осипова М.М. – Одеса: Бондаренко М. О., 2018. – 305 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7148/1/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83.pdf>
5. Бухгалтерський облік : підручник / [Я. Д. Крупка та ін.] ; Тернопіл. нац. екон. ун-т. - Тернопіль : ТНЕУ, 2018. - 459 с
6. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік : підруч. для студентів ВНЗ / О. В. Лишиленко. - 2-е вид., перероб. і допов. - Київ : Центр навч. літ., 2006. - 658 с.
7. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік : підручник / Р. Ф. Бруханський ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Тернопіль : ТНЕУ, 2016. - 479 с.
8. Altringer, Beth (2013). “A New Model for Innovation in Big Companies,” HARV. BUS. REV. URL: <https://hbr.org/2013/11/a-new-model-for-innovation-in-big-companies/>
9. Kirsner, Scott. Why There’s No Such Thing as a Corporate Entrepreneur. February 05, 2018. URL: https://hbr.org/2018/02/why-innovators-in-big-companies-dont-count-as-entrepreneurs?referral=03759&cm_vc=rr_item_page.bottom
10. Schwab Klaus. The Fourth Industrial Revolution: what it means, how to respond. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2016/01/the-fourth-industrial-revolution-what-it-means-and-how-to-respond/>
11. Грудзевич Ю. І. Система стимулювання інтрапренерства на підприємствах / Ю. І. Грудзевич // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. - 2016. - Вип. 17. - С. 72-76. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2016_17_18.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційні та звітні дані акціонерних товариств, представлені на сайті Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України (<https://smida.gov.ua/>).
2. Інформаційні та аналітичні матеріали Кабінету Міністрів України (<https://www.kmu.gov.ua/>)
3. Інформаційні та аналітичні матеріали Європейської бізнес асоціації (<https://eba.com.ua/>).
4. Ресурси Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського (www.nbuv.gov.ua).
6. Податковий кодекс України, інші нормативні документи сайту Верховної ради України (<http://rada.gov.ua/>).
7. Матеріали Державної служби статистики України (www.ukrstat.gov.ua), в тому числі його регіональних відділень.
8. Матеріали Статистичної служби Європейського союзу (<http://ec.europa.eu/eurostat>).
9. Інформаційні та аналітичні матеріали Світового банку в Україні (<http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>)
10. Матеріали Міжнародного валютного фонду (<http://www.imf.org/external/index.htm>)
11. Портал «Journals.Ua» <https://journals.ua/>

Приклад джерел інформації для написання курсової роботи

Видавник - Державна служба статистики України.

1. Показники діяльності суб'єктів господарювання:

- кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2010-2018);
- кількість зайнятих працівників у суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2010-2018);
- кількість найманих працівників у суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2010-2018);
- обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2010-2018);
- витрати на персонал суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2013-2018);
- витрати на персонал суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва за видами економічної діяльності (2013-2018);
- обсяг виробленої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2013-2018);
- обсяг виробленої продукції (товарів, послуг) суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва за видами економічної діяльності (2013-2018);
- додана вартість за витратами виробництва суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (2013-2018);
- додана вартість за витратами виробництва суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва за видами економічної діяльності (2013-2018).

2. Показники діяльності суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва:

- показники діяльності суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємств (2010-2018);
- кількість суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва за видами економічної діяльності (2010-2018);
- кількість зайнятих працівників у суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва за видами економічної діяльності (2010-2018);
- кількість найманих працівників у суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва за видами економічної діяльності (2010-2018);

- обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва за видами економічної діяльності (2010-2018).

3. Показники діяльності підприємств:

- кількість підприємств, кількість зайнятих та найманих працівників на підприємствах за видами економічної діяльності (2010-2018);
- обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств за видами економічної діяльності (2010-2018);
- витрати на виробництво продукції (товарів, послуг) підприємств за видами економічної діяльності (2012-2018);
- обсяг виробленої продукції (товарів, послуг) підприємств за видами економічної діяльності (2012-2018);
- додана вартість за витратами виробництва підприємств за видами економічної діяльності (2012-2018);
- кількість магазинів роздрібної торгівлі та їх торгова площа за видами економічної діяльності у 2018 році;
- капітальні інвестиції підприємств за видами економічної діяльності (2010-2018).

4. Показники діяльності підприємств, згруповані за спеціальними агрегаціями, (2012–2018):

- показники діяльності великих, середніх, малих та мікропідприємств;
- кількість підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010-2018);
- кількість зайнятих працівників на підприємствах за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010-2018);
- кількість найманих працівників на підприємствах за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010-2018);
- витрати на виробництво продукції (товарів, послуг) підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2012-2018);
- витрати на персонал підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010-2018);
- витрати на оплату праці за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010–2018);

- обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010-2018);
- обсяг виробленої продукції (товарів, послуг) підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2012-2018);
- обсяг виробленої продукції (товарів, послуг) підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2012-2018);
- додана вартість за витратами виробництва підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2012-2018);
- додана вартість за витратами виробництва підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2012-2018).

5. Фінансові результати, прибуток, рентабельність:

- фінансові результати до оподаткування підприємств за видами економічної діяльності (2010-2018);
- фінансові результати до оподаткування за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні та малі підприємства;
- фінансові результати до оподаткування за видами економічної діяльності промисловості з розподілом на великі, середні та малі підприємства;
- фінансові результати до оподаткування підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010-2018);
- чистий прибуток (збиток) підприємств за видами економічної діяльності промисловості;
- чистий прибуток (збиток) підприємств за видами економічної діяльності (2010-2018);
- чистий прибуток (збиток) підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010-2018);
- формування чистого прибутку (збитку) підприємств;
- формування чистого прибутку (збитку) підприємств за видами економічної діяльності;
- формування чистого прибутку (збитку) великих та середніх підприємств за видами економічної діяльності;
- рентабельність операційної діяльності підприємств за видами економічної діяльності;
- рентабельність операційної діяльності підприємств за видами економічної діяльності промисловості;

- рентабельність операційної та усієї діяльності підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010-2018).

6. Показники балансу підприємств:

- показники балансу підприємств за видами економічної діяльності;
- необоротні активи підприємств за видами економічної діяльності;
- оборотні активи підприємств за видами економічної діяльності;
- власний капітал підприємств за видами економічної діяльності;
- поточні зобов'язання і забезпечення підприємств за видами економічної діяльності;
- показники балансу підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2013-2018).

7. Показники регіонального розвитку:

- кількість підприємств за їх розмірами за регіонами;
- кількість підприємств з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства по регіонах (2010-2018);
- кількість суб'єктів господарювання за регіонами;
- кількість зайнятих працівників у суб'єктів господарювання за регіонами;
- кількість найманих працівників у суб'єктів господарювання за регіонами;
- обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання за регіонами;
- кількість зайнятих працівників на підприємствах за їх розмірами за регіонами;
- кількість зайнятих працівників на підприємствах з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства по регіонах (2010-2018);
- кількість найманих працівників на підприємствах за їх розмірами за регіонами;
- кількість найманих працівників на підприємствах з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства по регіонах (2010-2018);
- кількість підприємств на 10 тис. осіб наявного населення за їх розмірами за регіонами;
- кількість підприємств на 10 тис. осіб наявного населення з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства по регіонах (2010–2018);
- витрати на персонал на підприємствах за їх розмірами за регіонами;

- витрати на персонал підприємств з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства по регіонах (2010-2018);
- витрати на оплату праці на підприємствах за їх розмірами за регіонами;
- витрати на оплату праці підприємств з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства по регіонах (2010-2018);
- обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств за їх розмірами за регіонами;
- обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства по регіонах (2010-2018);
- фінансові результати від звичайної діяльності підприємств до оподаткування за регіонами;
- фінансові результати до оподаткування з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємств за регіонами;
- фінансові результати до оподаткування з розподілом на великі та середні підприємств за регіонами;
- фінансові результати до оподаткування підприємств за регіонами;
- чистий прибуток (збиток) підприємств за регіонами.